

DECIZIE

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Maria Ghervas
Ion Druță
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin "Red Union Fenosa" Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei Guțu și Dumitru Guțu împotriva Întreprinderii cu Capital Străin "Red Union Fenosa" Societate pe Acțiuni și Societății cu Răspundere Limitată "Maxiteh-ST" cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin "Red Union Fenosa" Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 11 iulie 2011 Guțu Maria și Guțu Dumitru au depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS "Red Union Fenosa" SA și SRL "Maxiteh-ST" cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că la 24 iulie 2010, aproximativ pe la orele 12⁰⁰, s-a produs un incendiu în apartamentul nr. XXXXX, amplasat XXXXX, ce le aparține cu drept de proprietate privată.

Potrivit Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 2038 din 13 august 2010 întocmit de către expertul judiciar – Valeriu Letcenea din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției, cauza incendiului a fost formarea unei surse de aprindere inițiată de funcționare în regim de avariere (rezistență mare de trecere sau supratensiune) a elementelor electronice a televizorului cu degajarea energiei termice în urma exploziei condensatoarelor electrolitice ce s-a produs până la producerea incendiului.

Totodată, conform Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 735/11 din 06 mai 2011, întocmit de către experții judiciari Valeriu Letcenea și B. Batrînac din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare, cauza inițierii și desfășurării procesului de ardere a elementelor componente a televizorului "Samsung" de model "PS 42Q7HX/NWT" este mai mult probabil formarea unei surse de aprindere inițiată de funcționarea în regim de avarie (supratensiune) a elementelor radioelectronice a televizorului, cu degajarea energiei

termice apărute în urma perturbațiilor în rețeaua de alimentare cu energie electrică ce s-a produs până la producerea incendiului.

Suștin reclamanții că în urma incendiului a fost deteriorat apartamentul lor, cauzându-le astfel un prejudiciu material în sumă totală de 292.546 lei.

Afară de aceasta, invocă că pârâta SRL "Maxiteh-ST" i-a achitat o parte din prejudiciu în mărime de 18.000 lei ce constituie costul televizorului.

Cer Guțu Maria și Guțu Dumitru încasarea în mod solidar din contul ÎCS "Red Union Fenosa" SA și SRL "Maxiteh-ST" în beneficiul lor sumei de 292.546 lei cu titlu de prejudiciu material, 146.273 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea taxei de stat achitată în sumă de 8.876,38 lei și 2.500 lei cheltuieli de asistență juridică, în total 450.195 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016, acțiunea a fost admisă în parte, fiind încasată din contul ÎCS "Red Union Fenosa" SA în beneficiul Mariei Guțu și Dumitru Guțu suma de 53.898 lei cu titlu de prejudiciu material, 400 lei taxa de stat, 2.500 lei cheltuieli de asistență juridică, în total 56.798 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost absolvită SRL "Maxiteh-ST" de răspundere civilă delictuală în raport cu Guțu Maria și Guțu Dumitru. A fost încasată din contul ÎCS "Red Union Fenosa" SA în beneficiul statului suma de 1216,94 lei taxa de stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, a fost respins apelul declarat de către ÎCS "Red Union Fenosa" SA și menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016.

La 05 septembrie 2017, ÎCS "Red Union Fenosa" SA a decalat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 și hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În susținerea recursului ÎCS "Red Union Fenosa" SA a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, încălcând și aplicând eronat normele de drept material și procedural.

Declară că la actele cauzei nu se atestă probe care ar identifica direct autorul cauzării prejudiciului, fapt ce rezultă și din Actul de constatare a incendiului și procesul-verbal de cercetare la fața locului a incendiului din 24 iulie 2010, întocmite de către Detașamentul pompieri și salvatori al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI, potrivit cărora cauza incendiului îl constituie scurtcircuitul în prelungitorul ce alimenta receptorul electric (TV), adică această acțiune putea fi exercitată doar de către persoanele care locuiau nemijlocit în apartamentul incendiat, precum și prin Raportul de constatare tehnică nr. 620 din 10 octombrie 2010, întocmit de către CEXIN, nu au putut fi stabilite careva defecțiuni în sistemul de alimentare cu energie electrică ce aparține furnizorului.

La fel, din materialele cauzei, explicațiilor experților și a intimaților, alte utilaje electrice conectate la consumator în apartament nu s-au defectat, precum și nici la alți consumatori din același bloc nu au fost defectate utilaje electrice, fapt ce denotă că în sistemul electric al operatorului de rețea nu s-au produs careva devieri de tensiune, or, orice deviere de tensiune în rețeaua operatorului de rețea se răsfrânge asupra tuturor consumatorilor din aceeași rețea/sistem (conectați la același punct de transformare) și urma să se defecteze toate bunurile conectate în priză la momentul șocului de tensiune la toți consumatorii din blocul respectiv, ceea ce nu a avut loc.

Mai mult ca atât, în Raportul de expertiză nr. 2038 din 18 august 2010, experții au stabilit că la momentul incendiului în priză la consumator erau conectate mai multe

receptoare în regim de așteptare, și anume un set al cinematografului casnic la podea: boxa de frecvență înaltă, boxa de frecvență joasă, o masă suport sticlă, a doua boxă de frecvență înaltă. Pe suportul de jos al mesei au fost amplasate un DVD-pleer și un video-magnetofon cu amplificator, iar pe suportul de sus al mesei a fost amplasat un televizor cu plasmă de model "Samsung" PS 42Q7HX/NWT. Obiectele cinematografului casnic erau conectate la priza rețelei de alimentare cu energie electrică, în regim de așteptare.

Astfel, în cazul în care ar fi fost supratensiune în rețeaua de alimentare cu energie electrică a furnizorului toate utilajele enumerate, care erau în regim de așteptare, ar fi trebuit să se distrugă în urma supratensiunii, însă din toate expertizele efectuate cert rezultă că doar televizorul s-a defectat, ceea ce denotă că anume acesta este cauza izbucnirii incendiului.

Sușține că instanțele de judecată ierarhic inferioare la baza soluției sale au reținut doar concluziile expertului Valeriu Letcenea, în special de cea expusă în Raportul de expertiză nr. 1154 din 28 aprilie 2016, fără a ține cont de faptul că expertiza dată a fost efectuată de către o persoană care se află în conflict direct cu operatorul de rețea, or, anterior între respectivul expert și ÎCS "Red Union Fenosa" SA au existat mai multe litigii cu privire la consumul fraudulos de energie electrică.

Afară de aceasta, poziția tendențioasă a acestui expert în raport cu ÎCS "Red Union Fenosa" SA se reflectă în toate Rapoartele de expertiză întocmite de către dânsul pe orice litigiu, fiind formulată o concluzie standard "utilizarea utilajului învechit și suprasolicitarea rețelei", fără a examina sistemul energetic al operatorului de rețea.

Consideră recurenta că prin prisma art. 50 alin. (1) lit. e), art. 51 alin. (1) și art. 52 alin. (1) CPC, expertul Valeriu Letcenea urma să se abțină de la efectuarea expertizei, dat fiind faptul că există împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui, și anume implicarea acestuia în litigii judiciare cu ÎCS "Red Union Fenosa" SA.

De asemenea, afirmă recurenta că Raportul de expertiză nr. 1154 din 28 aprilie 2016 a fost întocmit de către expertul Valeriu Letcenea în absența reprezentantului ÎCS "Red Union Fenosa" SA, fără consultarea actelor reținute de către operatorul de rețea, precum și fără examinarea sistemului de alimentare cu energie electrică a consumatorului pentru a face concluzia că ÎCS "Red Union Fenosa" SA exploatează, la acest obiect, utilaj învechit, cât și suprasarcina postului de transformare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 a fost expediată în adresa ÎCS "Red Union Fenosa" SA la 10 august 2017 (f.d. 99, vol. II), însă lipsesc date când a fost recepționată de către recurentă.

Totodată, din conținutul recursului rezultă că ÎCS "Red Union Fenosa" SA a făcut cunoștință cu copia deciziei recurate la 16 august 2017.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către ÎCS "Red Union Fenosa" SA la 05 septembrie 2017, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 20 octombrie 2017, în adresa Mariei Guțu, Dumitru Guțu și SRL "Maxiteh-ST" au fost expediate copiile recursului declarat de către ÎCS "Red Union Fenosa" SA, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor.

La 22 noiembrie 2017, intimații Guțu Maria și Guțu Dumitru au depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către ÎCS "Red Union Fenosa" SA, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 și hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată ierarhic inferioare au verificat minuțios toate

circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Alte referințe nu au fost depuse.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017, recursul declarat de către ÎCS "Red Union Fenosa" SA a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 50 alin. (1) lit. e) CPC, judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă are interes personal, direct sau indirect, în soluționarea pricinii ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

Potrivit art. 51 alin. (1) CPC, temeiurile de recuzare a judecătorului specificate la art. 50 se extind și asupra expertului, specialistului, interpretului, greșierului.

Reieșind din prevederile art. 52 alin. (1) și (2) CPC, dacă există temeiurile specificate la art. 50 și 51, judecătorul, expertul, specialistul, interpretul, greșierul sunt obligați să se abțină de la judecată. În aceleași temeiuri, recuzarea poate fi înaintată de participanții la proces sau este examinată din oficiu de către instanță. Propunerea de recuzare și de abținere de la judecată se face oral sau în scris pentru fiecare în parte, trebuie să fie motivată și prezentată până la începerea dezbaterii pricinii în fond. Cererea de recuzare și cererea de abținere de la judecată pot înaintate mai târziu doar dacă autorul a aflat de existența temeiului recuzării sau abținerii după ce a început judecarea pricinii în fond.

Din suportul probatoriu prezent la actele cauzei rezultă că la 11 iulie 2011, Guțu Maria și Guțu Dumitru au depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS "Red Union Fenosa" SA și SRL "Maxiteh-ST", solicitând încasarea în mod solidar din contul ultimilor sumei de 292.546 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma incendiului produs în apartamentul nr. XXXXX din str. XXXXX, 146.273 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea taxei de stat achitată în sumă de 8.876,38 lei și 2.500 lei cheltuieli de asistență juridică, în total 450.195 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, acțiunea a fost admisă în parte, fiind încasată din contul ÎCS "Red Union Fenosa" SA în beneficiul Mariei Guțu și Dumitru Guțu suma de 53.898 lei cu titlu de prejudiciu material, 400 lei taxa de stat, 2.500 lei cheltuieli de asistență juridică, în total 56.798 lei, în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost absolvită SRL "Maxiteh-ST" de răspundere civilă delictuală în raport cu Guțu Maria și Guțu Dumitru. A fost încasată din contul ÎCS "Red Union Fenosa" SA în beneficiul statului suma de 1216,94 lei taxa de stat.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare și-au motivat soluția prin faptul că la caz se întrunește condiția răspunderii delictuale prevăzută de art. art. 1398 alin. (1) și 1410 alin. (1) și (2) Cod civil în forma faptei ilicite a persoanei responsabile manifestată prin

variația de tensiune în rețeaua electrică furnizată de către ÎCS "Red Union Fenosa" SA, care și urmează să repare prejudiciul material cauzat Guțu Maria și Guțu Dumitru în rezultatul incendierii apartamentului acestora.

La baza stabilirii concluziei respective instanțele de judecată ierarhic inferioare au ținut cont de Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 2038 din 13 august 2010 efectuat de către expertul judiciar Valeriu Letcenea din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare, Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 735/11 din 06 mai 2011 întocmit de către Valeriu Letcenea și B. Batrînac, Raportul de expertiză nr. 1149 din 24 iulie 2013 efectuat de către expertul Valeriu Letcenea, Raportul de expertiză nr. 1154 din 28 aprilie 2016 întocmit de către Valeriu Letcenea și N. Panici, din care rezultă că cauza inițierii și desfășurării procesului de ardere a elementelor componente ale televizorului "Samsung" de model PS 42Q7HX/NWT, a apărut în urma perturbațiilor (variațiilor) în rețeaua de alimentare cu energie electrică furnizată de către ÎCS "Red Union Fenosa" SA.

Astfel, în toate expertizele judiciare sus-menționate a participat practic unul și același expert judiciar - Valeriu Letcenea din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare, de concluziile căruia au ținut cont nemijlocit instanțele de judecată ierarhic inferioare la emiterea soluțiilor sale.

Totodată, se mai reține că în cauza respectivă a mai fost întocmit un Raport de constatare tehnico-științifică nr. 620 din 10 octombrie 2010 întocmit de către experții N. Atanasov și N. Melnicenco din cadrul Centrului Expertize Independente "CEXIN", din care rezultă că focarul incendiului ce a avut loc la 24 iulie 2010 în apartamentul nr. XXXXX din str. XXXXX, se afla în odaia amplasată pe partea dreaptă de lângă intrare în locuință, în locul aflării elementelor radioelectronice (televizor, DVD, videomagnetofonului), concomitent, negând faptul că cauza incendiului fiind perturbația (variația) de tensiune în rețeaua electrică furnizată de furnizorul ÎCS "Red Union Fenosa" SA (f.d. 7-12, vol. II), care nu a fost admis în calitate de probă de către instanțele de judecată ierarhic inferioare.

Ține de menționat faptul că până la începerea dezbaterii cauzei în fond, în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe din 01 noiembrie 2016, reprezentantul ÎCS "Red Union Fenosa" SA – Jigău Radu și-a manifestat dezacordul față de ultimul Raport de expertiză nr. 1154 din 28 aprilie 2016 întocmit de către Valeriu Letcenea și Nicolai Panici din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare, solicitând invitarea expertului Valeriu Letcenea în ședința de judecată pentru a da explicații referitor la modul în care s-a ajuns la concluziile expuse în raportul respectiv, dat fiind faptul că din cele 9 întrebări înaintate s-a dat răspuns doar la două din acestea (f.d. 46, vol. II).

Prin încheierea protocolară din 01 noiembrie 2016, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a admis cererea reprezentantului ÎCS "Red Union Fenosa" SA – Jigău Radu, cu dispunerea invitării expertului Valeriu Letcenea în ședința de judecată pentru a fi audiat pentru data de 08 noiembrie 2016 (f.d. 47, vol. II), care ulterior a fost amânată pentru data de 24 noiembrie 2016 (f.d. 48, vol. II).

Se reține că în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe din 23 decembrie 2016, reprezentantul ÎCS "Red Union Fenosa" SA – Jigău Radu a solicitat anexarea la materialele dosarului înscrisuri ce confirmă existența litigiilor anterioare între ÎCS "Red Union Fenosa" SA și expertul Valeriu Letcenea, demers care a fost admis de către instanța de judecată (f.d. 30-34, 49, vol. II). Totodată, din procesul-verbal al ședinței de judecată din aceeași dată – 23 decembrie 2016, rezultă că furnizorul nu a cunoscut despre existența respectivelor litigii.

Afară de aceasta, faptul existenței conflictelor cu ÎCS "Red Union Fenosa" SA îl confirmă însuși expertul Valeriu Letcenea prin declarațiile sale date în cadrul ședinței de judecată din 24 noiembrie 2016 (f.d. 37-38, vol. II).

Cu toate că reprezentantul ÎCS "Red Union Fenosa" SA – Jigău Radu a înaintat obiecții, atât în cadrul ședințelor anterioare de judecată, cât și în cea din 26 decembrie 2016, precum și în susținerile verbale, la ultimul Raport de expertiză nr. 1154 din 28 aprilie 2016, invocând împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea expertului Valeriu Letcenea la soluționarea justă a prezentei cauze civile (f.d. 43-44, 50, vol. II), totuși prima instanță a neglijat toate aceste circumstanțe, pronunțând la data respectivă hotărârea judecătorească.

Se reține că reieșind din prevederile art. 52 alin. (2) CPC, propunerea de recuzare poate fi înaintată expertului atât în formă scrisă, cât și orală, prin urmare în situația în care, reprezentantul ÎCS "Red Union Fenosa" SA – Jigău Radu a invocat atât oral, cât și în susținerile sale verbale formulate în formă scrisă, cu prezentarea înscrisurilor ce pune la îndoială imparțialitatea expertului Valeriu Letcenea la soluționarea justă a prezentei cauze, Judecătoria Centru, mun. Chișinău trebuia din oficiu să se autosesizeze și să examineze propunerea de recuzare menționată.

Cu atât mai mult, că de existența litigiilor între expertul Valeriu Letcenea și ÎCS "Red Union Fenosa" SA s-a aflat după ce a început judecarea cauzei în fond.

În acest sens, instanța de recurs consideră eronată concluzia instanței de apel expusă în decizia recurată precum că partea interesată nu a înaintat recuzare expertului care a întocmit Raport de expertiză nr. 1154 din 28 aprilie 2016, or, aceasta contravine suportului probatoriu prezent la actele cauzei.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că la dispunerea efectuării expertizei inginero-tehnic-incendiară complexă prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2014, au fost încălcate prevederile art. 150 alin. (1) CPC, potrivit cărora după desemnarea expertului, instanța judecătorească urmează să convoace o ședință cu participarea părților și a expertului, în cadrul căreia se stabilește legătura dintre expert și părți, etapa la care părțile pot fi admise să participe la investigațiile expertului, se aduce la cunoștința părților și expertului obiectul expertizei și întrebările la care expertul urmează să ofere răspunsuri și li se explică faptul că au dreptul de a face observații cu privire la aceste întrebări și de a cere modificarea sau completarea lor.

După cum rezultă din materialele dosarului o astfel de ședință nu a fost convocată, părțile, inclusiv reprezentantul ÎCS "Red Union Fenosa" SA – Jigău Radu, aflându-se în imposibilitate să cunoască expertul desemnat pentru efectuarea expertizei menționate.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău a emis decizia recurată cu încălcarea normelor de drept procedural, care în substanță poate afecta drepturile părților la un proces echitabil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, și reiterând lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță (art. 432 alin. 3 lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către ÎCS "Red Union Fenosa" SA, casa decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 și remiterii cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin ”Red Union Fenosa” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei Guțu și Dumitru Guțu împotriva Întreprinderii cu Capital Străin ”Red Union Fenosa” Societate pe Acțiuni și Societății cu Răspundere Limitată ”Maxiteh-ST” cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cu remiterea cauzei civile spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Maria Ghervas

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton